

Is het een trend dat je reis betekenisvol moet zijn?

De handen-uit-de-mouwen

Burkina Faso, Rwanda, Ethiopië en Congo. Veel toeristen mijden deze Afrikaanse landen. Zo niet Sander de Kramer die in het tweede seizoen van Reisadvies negatief al deze vier landen aandoet. Ook Klaas van Kruistum reist in Bestemming onbekend naar niet de meest voor de hand liggende oorden. En meer toeristen met hem. Want steeds vaker gaan reizigers naar 'moeilijke' derdewereldlanden om er vrijwilligerswerk te doen.

TEKST: MARIA AARTS ILLUSTRATIE: MARIELLE SCHAAP

vakantie

Flora Koning (60) wil terug naar Noord-Kenia. Vijf jaar geleden belandde ze er tijdens een vakantie in een opvanghuis, waar ze een middag speelde met slechtziende en blinde kinderen. Binnenkort gaat ze terug om meer contacten te leggen en binnen twee jaar wil ze een jaar vrijnemen van haar werk om er te gaan helpen.

Koning bezoekt veel ontwikkelingslanden. Tijdens haar vakanties slaapt ze bij voorkeur in hostels die worden gerund door de plaatselijke bevolking en eet ze producten die in de omgeving worden verbouwd. Maar dat vindt ze niet genoeg. "Rondreizen in derdewereldlanden en er de rijke toerist uithangen vind ik genant. Ik wil graag wat terugdoen voor de mensen in de landen die ik bezoek en ik wil me nuttig maken. Ik ben niet zo van de Unicef-acties, omdat je dan niet weet waar je bijdrage terecht komt. Daadwerkelijk ergens gaan helpen lijkt me zinvoller dan een bak geld sturen."

KWETSBARE MENSEN

Koning werd tijdens een trip met Baobab Reizen rondgeleid in het tehuis in Noord-Kenia dat net was opgezet door een Keniaanse vrijwilligster. Ze verbaasde zich er over de kinderen die niks hebben en die overal mee kunnen spelen. Daarna heeft ze contact gehouden. "Ik sponsor een kind door geld over te maken aan de stichting Sherp.nl. Dat is een Keniaanse stichting die kinderen met een geestelijke of lichamelijke beperking helpt. Onder meer betaalt ze voor die kinderen het vervolgonderwijs. Dat is duur voor Keniaanse ouders en vooral meisjes zijn daarvan de dupe. Het meisje dat ik ondersteun zit intern op een technische school voor blinde kinderen."

Koning wil meer doen dan de portemonnee trekken. "Maar een vakantie een paar dagen verlengen om bij Sherp.nl te gaan helpen, is niet zinvol. Die periode is te kort om daadwerkelijk iets te kunnen betekenen voor de nomadenkinderen, die vaak

een traumatische ervaring achter de rug hebben. Sommigen zijn door hun ouders achtergelaten in de jungle, waardoor ze kampen met hechtingsproblemen. De Samburu (een nomadenvolk uit Kenia, red.) slapen samen met hun vee in een hutje. Daar zitten veel vliegen, die in combinatie met het eenzijdige voedsel dat ze binnenkrijgen, veel oogziekten veroorzaken. Slechtziende kinderen kunnen niet overleven in de jungle en zij worden soms achtergelaten om door de wilde beesten opgegeten te worden. Een week of wat meehelpen in een Keniaans landbouwproject kan prima, geulen graven of iets dergelijks. Maar als het gaat om het helpen van kwetsbare mensen, is dat veel te kort."

REIZEN EN WERKEN

Dat een paar dagen deelnemen aan sociale projecten in ontwikkelingslanden ingewikkeld is, ondervindt ook Rik Jan Viezee, directeur van Baobab Reizen. "Vier jaar geleden boden we reizen aan die helemaal ingesteld waren op reizen en werken. Tijdens een reis werden meerdere projecten aangedaan. Maar dergelijke kortdurende ontwikkelingsprojecten liggen niet voor het oprapen. Meestal worden voor langere tijd geschoolde krachten gezocht, terwijl reizigers maar drie tot zeven dagen beschikbaar zijn en niet zijn geschoold voor het werk waar vraag naar is."

Ontwikkelingswerk is een ander verhaal dan jezelf nuttig maken tijdens een vakantie, benadrukt Viezee. "Wij zijn een reisorganisator en geen uitzend-

'Rondreizen in derdewereldlanden en er de rijke toerist uithangen vind ik genant'

bureau voor vrijwilligers. Duurzaam reizen groeit weliswaar, maar werken tijdens een vakantie waarschijnlijk niet. Mensen willen toch op de eerste plaats ontspannen. Toch blijven wij reizen met een paar dagen vrijwilligerswerk aanbieden, omdat dat goed past binnen onze filosofie en omdat wij graag sociale projecten ondersteunen."

GELD INZAMELEN

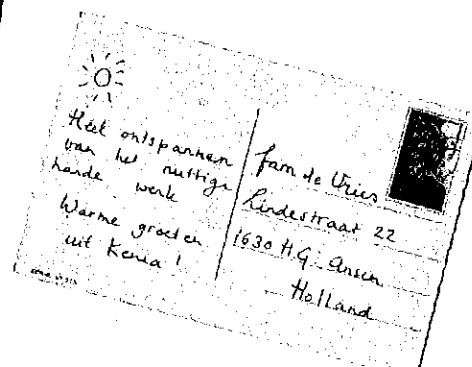
Als ze weer thuis zijn, blijven reizigers vaak bijdragen aan het project dat ze hebben bezocht. Zo ging Flora Koning na haar reis bij vrienden langs om geld in te zamelen. "De stichting Sherp.nl is intussen gehuisvest in stenen gebouwen, er is een moestuin aangelegd en een melkkoe gekocht", somt ze op. "Het project wordt steeds meer zelfvoorzienend."

Maarten de Ruiter van Fox Feelgood reizen ziet dergelijke inzamelingsacties die na de reis worden gedaan als belangrijke toegevoegde waarde. "Op deze manier genereren we bekendheid voor een project. Het stimuleert ook de plaatselijke bevolking om mee te werken als men weet dat de vrijwilligers zich, ook als ze weer thuis zijn, blijven inzetten. Een paar middagen helpen levert misschien niet zoveel op, maar daardoor groeit de kans dat vrijwilligers later een steentje bijdragen door speelgoed in te zamelen voor een weeshuis, of computers, of geld."

BIJ HET ZWEMBAD

Gemiddeld gaan jaarlijks circa 350 mensen met Fox Feelgoodreizen met vakantie om na afloop een handje te helpen bij een plaatselijk project. "Mensen helpen slechts een paar dagen mee. En dat is ook wat ze willen: 's ochtend bijvoorbeeld vrijwilligerswerk doen, om 's middags uit te kunnen rusten bij het zwembad", weet De Ruiter. "Het is toch op de eerste plaats vakantie."

"Vrijwilligerswerk doe je altijd zowel voor de ander als voor jezelf", meent Lucas Meijs, hoogleraar strategische filantropie aan de Rotterdam School of Management. "Ook tijdens een vakantie. Je wilt mensen helpen, maar het kan ook bijdragen aan je imago als je op verjaardagen kunt vertellen dat je op Sri Lanka in een weeshuis hebt gewerkt. Dat lijkt een grotere toegevoegde waarde te hebben dan vrijwilligerswerk dat je in Nederland doet. Vooral mensen die in een ontwikkelingsland meewerken aan projecten waarbij iets wordt gebouwd,

'Het geeft een goed gevoel als je daar een poosje nuttig bent en als je ziet met hoe weinig de kinderen gelukkig zijn'

houden daar een goed gevoel aan over. Een bouwproject kun je afmaken, terwijl sociale projecten nooit klaar zijn. Maar omdat de problemen in ontwikkelingslanden een stuk groter zijn dan hier in Nederland, heb je waarschijnlijk toch eerder het gevoel dat je daar, meer dan hier, daadwerkelijk iets kunt bijdragen."

"Natuurlijk doe ik het ook voor mezelf", beaamt Flora Koning, die werkt bij FNV-bouw. "Het mes snijdt aan twee kanten: het geeft een goed gevoel als je daar een poosje nuttig bezig kunt zijn en als je ziet met hoe weinig de kinderen gelukkig zijn. Ik verwacht dat ik er rijker vandaan kom. Maar werken met mensen die er heel anders voorstaan dan wij, vind ik het belangrijkste. Want er wordt hier veel geklaagd. Als ik terugkom uit Afrika en weer aan de slag ga met cao-onderhandelingen denk ik wel eens: jongens wat zeuren wij nou over een half procent meer of minder."

[REISADVIES NEGATIEF | ZONDAG | NEDERLAND 3 | KRO | 19.25]

[BESTEMMING ONBEKEND | DINSDAG | NEDERLAND 3 | EO | 21.55]